

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРИСУДУ НА КОМУНІСТІВ

Нью Йорк, 14. червня. — Генеральний прокуратор Дж. Гаверт МакГрег і десять правників з департаменту справедливості підписали відповідь на відклики адвокатів, які боронили одинадцять членів американського комуністичного Політбюра в минулому році в процесі за намагання скинення американського уряду. Члени комуністичної верхівки, засуджені на кару п'ять років тюрми, внесли 12 травня відклик до федерального апеляційного суду, з домаганням зняття присуду з першої інстанції. Відповідь генерального прокуратора каже, що судову розправу була переведена правильно, що докази для присуду були достатніми і що закон Смита з 1940 р., на підставі якого було введено обвинувачення до суду, є конституційним.

Уряд ще раз твердить, що Комуністична партія Америки є „можливою советською п'ятою колоною“. У відповіді сказано, що комуністи це люди, які заважали знищити уряд Злучених Держав і заступити його „Советською Америкою на зразок Советського Союзу.“ — Переслухання над відкликом і відповіддю на нього відбувається найближчого тижня в середу, четвер і в п'ятницю. Наперед буде переслухання обраніх засуджених, а потім правники з бюро ген. прокуратора.

РОЗПРАВА НАД УЧИТЕЛЯМИ ЗАПІДЗРЕНИМИ В КОМУНІЗМІ

Нью Йорк. — У будинку міської шкільної ради почнеться 5 липня розправа проти восьми учителів прилюдних шкіл за те, що вони на переслуханні в шкільній раді відмовилися сказати чи вони комуністи. Розправа буде введена на зразок судових процесів. Предсідником буде адвокат Теодор В. Кіндл, призначений на це становище шкільною радою. Учителівська Юнія, якої обвинувачені є членами, домагається окремої розправи над кожним обвинуваченим. Це може стати причиною відлучення речення розправи.

ПРИЛОВЛЮЮТЬ ПІДРОБЛЕНІ ГРОШІ ВАРТОСТІ \$100,000 КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Вашингтон. — Урядовці Тайної Служби звідомили Конгрес, що підроблені банкноти появляються в Нью Йорку й Шикаго кожного місяця вартості \$100,000. Голова тайної Служби Дж. Е. Богман твердить, що на таку суму приловлюють підроблені банкноти кожного місяця і що загальна сума підроблених грошей, приловлених впродовж року, виносить мільйон доларів. Серед підроблених банкнот вартості \$338,000, агенти Тайної Служби, наїшли закордонні фальшиві банкноти вартості \$63, 496 Шкоду від такого фальшування потерпіли громадяни.

ВИЧИЩУЮТЬ МІСТО НЬО ЙОРК

Загальне навікання на нечистість в місті Нью Йорку наїшло віяні відповідну реакцію в санітарній департаменті. Встановлено інспекторів, які наглядують, щоб громадяни не викидали паперців та іншого роду відходів на прилюдних місцях. Другого дня пра-

ОПРИЛЮДНЮЮТЬ ВОЄННІ ЗАДУМИ РОСІЇ

Нью Йорк, 14. червня. — Американські військові знавці оцінюють, що Советська Росія матиме готових шість атомових бомб до 23 вересня, а після того, упродовж року, вона зможе виробити ще 25. Це виявив командант маринарки Вільям Т. Грінгалл, професор Індустріального Каледжа Збройних Сил на викладаннях, які відбуваються в готелі Астор для 300 промислових екзекутивних урядовців і резервових офіцерів для підготовки економічної мобілізації країни. Ці вісті призирили експерти на підставі різномірних інформацій, які наїшли з-поза Залізної Заслони. Американські військові влади мають спис 14,000 росіян, які втікли від 1945 р., з під сталінського ярма, а між ними є шість червоних генералів. Свої інформації приходять даліше за тіми інформаціями в Росії знаходиться 20,000,000 осіб які завзято противляться теперішньому режимові. Советські інформації для виробу атомових бомб, походять в більшій частині з шпигунства й крадіжки. Не тільки Фуке та інші шпиги переловлювали американські тайни, але в самій Америці існує советська торговельна агенція Амторг, яка постійно займається підступним в ідуванням промислових тайн, після чого Росія закладає фабрики їхнього масового виробу в себе. Сама оцінка Вашингтону вказує 20,000 зареєстрованих комуністів, а це все советські агенти.

Росія має тепер могутню повітряну силу, а крім того може виробити 60,000 літаків річно. З 10,000 боєвих літаків Росія має половину пружинних. Совети мають велику силу підводних лодок, вироблених на зразках німецьких субмарин. Вона має теж 40,000 танків.

ПОВНІ АТОМОВІ ТАПНИ ВІВЯВЛЯЄ УРЯДОВО ЗА КІЛЬКА ТИЖНІВ

Вашингтон. — Тому, що Росія розбила атом минулого вересня, Злучені Держави, Велика Британія й Канада наміряють спільно оприлюднити найбільшу збірку дат про атомові виробу від 1945 р. Це буде зроблене впродовж кількох тижнів. Цей крок стане історичним, бо це буде відкриття урядових тайн.

ЗДАВИЛИ КОМУНІСТИЧНУ РЕВОЛґУ В БРАЗИЛІ

Ріо де Жанейро. — Федеральна поліція арештувала двох провідників бунту, який мав спалахнути підчас президентських виборів. Крім того арештовано десять цивільних працівників в повітряних силах у місті Пернамбуко, запідозрених у допомозі комуністам. Ціллю заговору було підорвати єдність латинської - американських країн і створити явний комуністичний фронт в Південній Америці.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДПРАВЛЕННЯ ЧУЖИНИХ СЛУЖБОВИКІВ З АМЕРИКАНСЬКИХ АМБАСАД

Два сенатори Злучених Держав вийшли з проєктом, щоб уряд відправив з американських амбасад усіх службовиків та працівників, які не мають американського громадянства. Таких людей є 13,000 у всіх

ВІДСТАВКА ВИКОННОГО ОРґАНУ У. Н. РАДИ

Мюнхен, Німеччина, 15. червня. — З вірогідних джерел інформують, що Виконний Орган Української Національної Ради під головуванням проф. Івана Мазепи, після довгого вагання, подає до димсії. В українських колах це вважається побажанням закінчення першого етапу затяжної кризи і висловлюється надія, що УНРада, беручи під увагу складне положення внутрішнього і зовнішнього порядку, доручить створення нового Виконного Органу новій людині.

РАДА О. П. ЗАЛІНАЄ ПЛАН В СПРАВІ СРУСАЛІМУ

Лейк Сокеес, 15. червня. — Протекторатна Рада Об'єднаних Націй проголосила вчора свій неуспіх в намаганнях встановити міжнародну контролю Срусаліму і зняла цю справу з порядку своїх нарад, передаючи її назад Генеральній Асамблеї.

ГЕН. М'АРТУР ОБСТОЮЄ АМЕРИКАНСЬКІ БАЗИ В ЯПОНІ ПІСЛЯ ДОГОВОРУ

Токіо, 15. червня. Американський головнокомандуючий на Далекому Сході, ген. Дуглас МекАртур, вважає, що в інтересі Японії і світової безпеки повинні залишитися американські військові бази на деякий час теж після підписання мирового договору. Це своє становище ген. МекАртур пропонує, правдоподібно, державному департаментові та секретареві оборони Луїсові Джансонові, шефові злучених штабів ген. Омарові Бредлі та подорожньому амбасадорові Джанові Фостеру Долесові, що є в дорозі до Японії і прибудуть до Токіо в наступному тижні. Ген. МекАртур не виявив такого свого становища публічно, але обговорював його зі своїми радниками. В поінформованих колах вияснюють, що становище МекАртура в цих справах є приблизно таке: Він не відступає від думки, що Японія в обставинах повинна стати „зайською Швайцарією“, отже без війська і перманентно нейтральною, до чого повинні б змагати всі країни. Проте, в теперішньому положенні Японії не можна залишити без захисту. Три роки тому ген. МекАртур вважав, що безпеку Японії могли б гарантувати Об'єднані Нації, але з часом прийшов до переконання, і не тільки він сам, що таку гарантію навряд чи можна б дістати і, головне, виконати. Сьогодні, в безпосередньому сусідстві червоної Евразії, таку гарантію можуть дати Японії тільки Злучені Держави і з того здають собі справу теж японці. Що більше, консервативні японські кола вважають, що американські війська повинні залишитися в цій країні навіть після мирового договору це й тому, щоб захистити Японію перед можливістю внутрішніх беззаконств, що їх теж вже намагалися провокувати комуністи. Говориться про переговори ліберальної і опозиційної консервативної партій з прем'єром Шігеру Йошіда, щоб створити „національний уряд“, який підписав би сепаратний мир зі зацікавленими альянтами. Як йдеться про потребу залишення в Японії американських баз, то цю думку солідарно підтримує

ПОВЕРХ \$20,000,000 НА ЗДІСНОВАННЯ „ЧЕТВЕРТОГО ПУНКТУ“

Лейк Сокеес, 15. червня. — Конференція Об'єднаних Націй, в останній хвилині перед відкриттям, збрала вчора деклярацію на \$20,012,000 на виконання відомого „Четвертого Пункту“, що передбачує технічну допомогу для розвитку відсталіх країн. Найбільший вклад, бо 60% загальної суми дають Злучені Держави Америки. Поодинокі країни декларували: ЗДА — 12,007,000; Британія — 2,128,000; Франція 1,207,000; Голандія — 400,000; Уругвай — 100,000; Туреччина — 182,000 і т. д.

БУНТ У ПЕРУ: ЗГІНУЛО 50 ЛЮДЕЙ

Арекіпа, у республіці Перу. Тут вибухнула революція проти теперішнього військового уряду з Ліми. Арекіпа це друге за величиною місто в республіці, у віддаленні на 500 миль від столиці. У боротьбі між повстанцями й урядовим військом загинуло 50 осіб, а ранених є коло 200. Повстанці остаточно опанували Арекіпу і настановили свій тимчасовий уряд під проводом д-ра Франсіска Постахо. Уряд з Ліми називає повстанців комуністами.

ШЕСТЕРО ДІТЕЙ ВПРОДОВЖ П'ЯТЬОХ МІСЯЦІВ

Куриґіба, Парана, 15. червня. — Особливий рекорд досягнула — як повідомляє бразильська преса і радіо, — 23-літня Бріда Гаудіна Ласерда, жінка пожежника з Амардіни в стейті Баїа, яка протягом 5 місяців породила шестеро дітей: в місяці грудні 1949 двох, в січні 1950 — однію і дальших трох в квітні цього року. Це нечування досі в історії випадок, яким зацікавився лікарський і науковий світ.

ФРАНЦУЗЬКІ СОЦІАЛІСТИ ОСУДЖУЮТЬ СТАНОВИЩЕ ЛЕЙБУРИСТІВ

Париж, 15. червня. — Виконавчий Комітет французької Соціалістичної партії вивчив вчора формальний „жал“ з приводу виявленого три дні тому в окремому маніфесті становища британської Лейбуристської партії щодо об'єднання Європи. Лейбуристи, як відомо, виявили свою опозицію до всіх „існуючих плянів“ європейського об'єднання, виступили проти дальшого скріплення Європейської Ради та зголосили свої застереження щодо пляну Шумана. Лейбуристський уряд чергового дня ствердив в парламенті, що таке становище своєї партії він не вважає за зобов'язуюче і продовжуватиме співпрацю з усіма іншими урядами західно-європейських країн, хоч би вони заступали „відмінні господарські погляди“. Французькі соціалісти осудили це становище, головню зв'язку з міжнародною соціалістичною конференцією, яка має початися вже завтра в Лондоні та в якій вони заповні свою участь, вважаючи за необхідне „протиставити та узгодити суперечні думки“ між самими соціалістами.

ДАЛЬШІ ПЕРЕМОГИ ЛЕЙБУРИСТІВ В ПАРЛАМЕНТІ

Лондон, 15. червня. — Кожне теперішнє голосування в британському парламенті, з огляду на лейбуристську більшість тільки б голосів, кожна частина виділяє можливість повалення уряду. Цю непевність диктується в багатьох випадках і урядова політика та максимальна обережність в усіх справах, головню внутрішньо-політичних. Це теж є причиною, що уряд дуже осторожно ставиться до проблем дальшої націоналізації британського господарства, хоч це було головним гаслом їх виборчої кампанії. Цій осторожній політиці уряд завдає теж свою перемогу під час вчорашнього голосування в парламенті над справою бюджету. Уряд переміг в шістьох випадках більшістю 11 до 14 голосів.

М'ЯСНІ НЕПОРОЗУМІННЯ В АНГЛІЇ

Лондон, 15. червня. — Заступник прем'єра Герберт Моррісон звернувся до англійських господарів, закликаючи їх бойкотувати м'ясників, що продають низькоякісний товар. Господарі, виходячи б, послухали його заклик, а у відповідь на цей заклик, самі м'ясники на протестній демонстрації в Лондоні ухвалили гостру резолюцію проти уряду, закидаючи йому, що це він власне спроваджує такий недоброякісний товар з-за кордону.

ВІДКИННЕНО ПЛАН ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ В СПРАВІ ПІДВИШКИ ПЛАТЕНІ

Париж, 15. червня. — Фінансовий Комітет французької Національної Асамблеї відкинув вчора більшістю 23 голосів проти 20 план уряду прем'єра Бідо в справі підвищення платені державним урядникам. Соціалісти, разом з комуністами та іншими партіями голосували проти пляну, хоча початково з ним погоджувалися. Відкинення урядової пропозиції видангас можливість нових робітничих неспрозумін, бо на цьому тлі вже кілька разів доходило до страйку, що паралізував важливі ділянки французького націоналізованого господарства.

ВОГОНЬ ЗНИЩИВ ЗАПІДЗНИЧУ СТАНЦІЮ В ГЕЛЬСІНКАХ

Гельсінкі, 15. червня. — Пожежа знищила вчора прекрасну центральну залізничну станцію в столиці Фінляндії. Причин пожежі не подано. Жерта в людях не було, а матеріальні шкоди оцінюються на мільйон доларів.

КОРОЛЬ І СИН ОЖЕНИЛИСЬ ЗІ СЕСТРАМИ

Каїро. — Єгипетський король і його син-престолонаслідник оженилися вчора рівночасно з двома сестрами, дочками імператорського видавця тижневика Саана, столиці Єгипту.

ГЕН. РОБЕРТСОН ВВАЖАЄ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ ПЕРЕДУМОВОЮ МИРУ

Берлін, 15. червня. — Генерал сер Брайс Робертсон, британський головнокомандуючий в Німеччині, що йде у відставку, виступив вчора прощальною промовою до зібраних в британському Пресовому Клубі союзницьких і німецьких кореспондентів, заявляючи, що як довго Німеччина є поділеною, так довго не можна думати про тривкий мир. Він говорив про бажання альянтів повернути Німеччині та її народові повну суверенність, вказуючи рівночасно на советські труднощі, які він вважає головною перешкодою до повного замирення Центральної Європи. — Ген. Робертсон твердив, що зацікавлені альянти не думають відкидати своїх окупаційних військ, бо того не бажають собі теж і самі німці, „за винятком тих, яких не інтересує безпека і воля їхньої країни“. Він теж закликав, щоб зацікавлені альянти поступово і в майбутньому зменшували свою контролю Німеччини до „можливо найдальших меж“.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА — ПОЛІЦІЙНОЮ ДЕРЖАВОЮ

Відень, 15. червня. — Кореспондент Нью Йорк Таймсу, Дана Едмунд Шмідт, що був названий в акті обвинувачення в останньому судовому процесі в Празі та який вихав з Чехословаччини безпосередньо перед його арештом, почав друкувати серію статей про теперішнє положення в Чехословаччині, „незалежність якої почалася в Злучених Державах Америки під час першої світової війни“. Шмідт твердить, що ця країна, в якій комуністи насильям захопили владу 28 місяців тому, називають її „народною демократією“ для зовнішнього і „диктатурою пролетаріату“ для внутрішнього вжитку, є на ділі поліційною державою з всевидним поліційним терором на місце всякого закону.

3 ВБИТІХ І 72 РАНЕНИХ ПІД ЧАС ВИБУХУ АМУНІЦІ В ІСПАНІЇ

Мадрид, 15. червня. — Тут повідомлено, що в лісі у віддаленні 5 миль від місцевості Вальядолід вибух склад артилерійської амуніції, в наслідок чого 3 особи були вбиті а 72 поранені.

КОРОЛЬ І СИН ОЖЕНИЛИСЬ ЗІ СЕСТРАМИ

Каїро. — Єгипетський король і його син-престолонаслідник оженилися вчора рівночасно з двома сестрами, дочками імператорського видавця тижневика Саана, столиці Єгипту.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$7.00 One year \$7.00
На шість місяців \$3.75 Six months \$3.75
На три місяці \$2.00 Three months \$2.00

В Джерсі Ситі і закордоном: Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$10.00 One year \$10.00
На шість місяців \$5.25 Six months \$5.25
На три місяці \$2.75 Three months \$2.75

Частково: Monday's issue (the Ukrainian Weekly,
English language supplement):
На рік \$2.50 One year \$2.50
На шість місяців \$1.50 Six months \$1.50
На три місяці \$0.75 Three months \$0.75

Число з понеділка (з англійською мовою) \$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛЕЙБУРИСТСЬКИЙ МАНІФЕСТ

Бритійська Партія Праці, яка тепер при владі, проголосила "маніфест", виданий у формі брошури п.п. "Європейське Об'єднання", який треба б вважати відомою партії брати участь в змаганнях до такої Європи, яка могла б бути теж і не-соціалістичною. Такий є властивий зміст відповіді партії на запропонований французьким міністром закордонних справ Шуманом план об'єднання важкої промисловості (вугільної і сталевий), в першу чергу французької й німецької, а далі теж і британської.

Як знаємо, цей французький проєкт прийнято в Америці з великим одушевленням. Можна навіть догадуватися, що й сам проєкт не powstaв без американської доброї поради, навіть і з боку урядових чинників. Він має на цілі покласти кінець віковому французько-німецькому напруженню, а тим самим має велике політичне значення. В теперішню пору ця справа набуває особливої ваги, коли думати демократією про розбудову оборонних сил Заходу для забезпечення перед агресією Росії. Вже сама ця оборона повинна бути для усеї демократії такою важкою, що все інше повинно б відійти на задній план. Бодай так глядіть на це американський народ і в такому розумінні допомагає європейському об'єднанню фінансово й мілітарно; будучи свято переконаним, що за тим стоїть теж і близька йому Англія. До того Вінстон Черчилль говорив так багато разів на тему кінцевої потреби європейського об'єднання, що можна було навіть припускати, що якраз Англія є ініціатором цієї ідеї. Тому теж "маніфест" Партії Праці викликає в Америці велике здивування. З цього приводу появились дуже неприємні коментарі навіть з боку таких, які ставлять ся завжди до Англії з найбільшою прихильністю. Як відомо, в Конгресі давно вже відомо, що Англія не може допомогти фінансово й мілітарно європейському уряду в Англії, бо він, мовляв, витрачає американські долари на "соціалістичні експерименти". Хай британський соціалізм, казав тепер сенатор Вільям Навленд, уже раз виявить "здібність стояти на власних ногах без доларової допомоги з Америки, країни вільних підприємств". Знов приєднали Англії побоюються, що "маніфест" Партії Праці тільки зміцнить проти-бритійську пропаганду, яка воєно часто теж і тим аргументом, що Англія ніколи не бажала бачити Європу об'єднаною і на ділі не бажас собі цього об'єднання і тепер.

Отже "маніфест" Партії Праці не зробив доброї прислуги Англії. Це відразу зрозуміли ті члени партії, що є при керівництві держави. Тому лейбурист Клемент Р. Атлі, що є прем'єром, заявив в парламенті, що це є тільки "заява партії", а ніяка "політика уряду", та що уряд далі кооперуватиме в справі об'єднання з урядами, які "мають інші економічні погляди". Але й важко було йому щось інше сказати, коли зважити, що британський соціалістичний уряд має постійно до діла з не-соціалістичними країнами, об'являючи Плян Маршала. Знаючи британську вдачу і ходи британської політики, можна вірити, що соціалістичний британський уряд не буде довго стояти осторонь теж і в справі економічного об'єднання, запропонованого Шуманом, не зважаючи на "соціалістичний маніфест" лівих екстремістів партії, як тільки покажеться, що з цього буде справжня користь для Англії.

„Мала“ бомба міняє стратегію

З поворотом секретаря стей-ту Діна Ачесона з Лондонської конференції замінив у Вашингтоні великий оптимізм щодо спроможності оборони Європи перед наїздом Росії. Цей оптимізм виявився між ін. в свідості президента начальника генеральних штабів, генерала Омара Н. Бредлі, складеної в конгресових комісіях. „Ще перед роком успішна оборона Західної Європи, з огляду на скоординовану атаку ворога, була далекою можливістю, однак тепер вона виглядає на „дійсність“ — заявив Бредлі. Хоч як обережні були його висловлювання, вони переконали комісії, що від року зайшла велика зміна в настроях передових військовиків і урядовців, відповідальних за стримування походу Росії на повноценний світ.

Цей оптимізм у настроях генералів, політиків і дипломатів приписують відосконаленню „малої“ атомової бомби. До часу винаходу малої бомби, воєнні стратегії передували тільки над віддаленою на випадок походу Росії на Захід. Відплата мала бути виконана „великою“ атомовою бомбою ційною тоді, коли Росія вже зайняла б частину або й цілу Західну Європу. Сама велика бомба не могла б стримати наїзду, бо вона не може знищити війська в похіді, ані спинити дальшого наїзду. Вона добра на знищення великих військових і промислових центрів, а з цим на винищення ворога до такої міри, щоб зробити його нездатним до дальшого ведення війни. Однак в тому самому часі ворог може знищити теж і Америку чи країни її союзників, щоб стати неспроможним до дальшої війни. Тільки надія на більшу кількість атомових бомб в Америці втримувала населення в переконанні, що кінець-кінцем Західні країни виграють війну.

З відосконаленням малої атомової бомби положення змінюється. Як велику бомбу можна було перевозити тільки з важким трудом, і то по одній бомбі на великий літак, так малу бомбу можна буде возити в більших кількостях, або висилати пружинними чи турбовими літаками. Тому, що пружинні та турбові літаки вже відосконалені до тієї міри, що самі потрапляють у намічену ціль, їх боева сила є прямо невідчужима. Велика російська армія, складена з 170 дивізій, втратила б свою вартість, якщо б її не можна було сконцентрувати для наступу, а мала атомовая бомба може не допустити до такої концентрації. Тому саме є вона страшною оборонною зброєю

проти масових арій. Те саме робить її придатною для боротьби Західної Європи. Ця частина світу може виставити малу, однак добру армію, озброєну малими атомовими бомбами — а, як кажуть, — теж атомовими гарматами проти велетенської російської армії.

Коли б навіть Росія винайшла свою малу атомову бомбу, то вона не буде в спроможності використати її так,

ШКІДЛИВІ ЕКСТРЕМИ

Екстремі — крайності в настанові, вчинках і засобах — не належать до позитивних явищ ані в особистості, а тим менше в громадському житті. В екстремах затирається різниця між добром і злом, подібно як скрайній регіст в гістеричних натурах часто переходить в ридання, чи навпаки. Бо власне екстремі є характеристичні для гістерії. Вони є хворобливі в проявах односторонності, але вони є вразливі в громадському житті. Всі тоталітаризми це й є, власне, ліві і праві екстремі в суспільному житті і тому вони так дуже до себе подібні. Вони, один з лівого а другий з правого боків сходяться „назад“ завжди з тим самим нищівним для народу результатом. Вони теж, є ознакою дуже невиробленого або будничного внутрішнього чи зовнішнього причини винесеного з рівноваги суспільства. В інтересі суспільства, його буття та його прогресу треба вже в зародках звертати увагу та попереджувати всі такі прояви, що могли б поступово розвинути в будничному екстремі в настанові. Якщо нам потрібні екстремі, це тільки в зусиллях та змаганнях до холодної і тверезої обдуманої цілі, на підставі реальних планів.

Деякі близькі до екстремі прояви спостерігаються часом і в нашому громадському житті. Це головне в настанові, бо як йдеться про побажані екстремі в зусиллях, то цього нам чи не найбільше бракує. Візьмімо конкретний приклад. Поіменно можна б назвати цілий ряд одиниць, які ще так недавно на весь голос заявляли свій екстремістичний український патріотизм, які відсуджували і відмовляли всякої честі кожному, хто поважився розважатиш ставитись до поодиноких справ, та які постійно „горіли“ обов'язково „святим вогнем“ одушевлення до одної справи та обурення до другої. Але пройшов деякий час і цих палких оборонців або против-

як Західні країни, бо в Західній Європі нема великих арій і тому там не можна нарадити такої шкоди, яку західні країни можуть заподіяти Росії.

Велику вагу відіграють теж кошти. Розмірно малими коштом Захід зможе поставити свою оборону проти Сходу, а якщо зайде потреба, може перейти в офензиву. Серед воєнного розрахунку це може теж стати осторогою для Росії, що не вона сама рішає, коли війна є заціка, а коли відверта.

Подібні переміни спостерігаються і в поодиноких акціях. Нашою найбільшою хвилює є те, що ми не вміємо держувати. І це у великій мірі є наслідком екстрем в нашому настанові. Починається, для прикладу, будь-яка акція, ми відразу підходимо до неї з деякою дозою екстремі, все рівно, в ентузіазмі або скептицизмі. Ми не завжди вміємо підтримати в рамках тої „золотої середини“, під якою треба розуміти не те „ні тепле ні холодне“, але відповідну міру, яка допомагає б нам до цього, що називається вилержати до кінця та зі скрайнього оптимізму не попадати в скрайній песимізм, а з „незламною“ вірою в безнадійність та скрайню невпору. Конкретних прикладів на це не бракує навіть в наших найновіших громадських подіях.

Єдиною рецептою на всі ці без сумніву шкідливі прояви є: до всіх справ, особистих і громадських, підходити серцем і розумом рівночасно, з енергією та ентузіазмом, але й солідністю. Не братися ризику, бо він існує в кожному почині, але й зробити все можливе, щоб його пережити в нашу користь. Перші успіхи не повинні нам „перевертати в голову“, як і не можна опускати рук та зневірюватися першими невдачами. Американці вважали з життя і досвід прекрасну засадку: „трай егей“ — пробуй знову, як довго дихаєш та держишся на ногах. Бо справжнім успіхом є тільки сума успіхів. Тільки в цьому житті має свій глузд і в цьому його прогрес.

СТАВІТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛІОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

Ваша справа буде розглянена на виїзній сесії обласного суду.

Спочатку я втішався і почав докладно розповідати адвокату історію свого безпідставного арешту, мордування стоянням і безсонницею, але раптом зупинився, бо помітив, що він налякано зиркає в сторону присутнього енкаведиста і нервово крутить в пальцях свої окуляри.

Гм! — використав він мою зупинку. — Це... це ви розкажете на суді. А я хотів би знати, які ви маєте тепер погляди на вашу колишню діяльність в організації Української Автокефальної Православної Церкви?

— Як „погляди“? — зли-скада суду з обласного міста, який у обласних записках записав на місце злочину для переконання розправ.

Виходячи, чув, як енкаведист говорив до адвоката: — Бачите, як тепер ця вся

Досвід української боротьби

(Завваги в справі „Голосу Америки“).

Американці вважаються добримі ділками-бізнесменами, які не викидають грошей марно.

Але, коли придивитись до пересилань „Голосу Америки“, стане ясно, що це не завжди так: гроші на ГА витрачаються великі, технічні досягнення величезні, сил вкладено багато, — а наслідки далеко менші, ніж могли би бути.

Пояснюється це тим, що жадна пропаганда не може досягнути успіху, поки вона не поставити собі ясної мети. Президент Труман говорив про боротьбу правдою. Це прекрасна зброя проти большевизму, як практики, проти тактики його, брехні та безпринципності.

Отже боротьба правдою є по-суті боротьбою оборонною, захистом, а не нападом, а оборонна, виправданна пропаганда завжди слабша за активну і атакуючу.

Голос Америки зрікається також і другої великої зброї, якою оперує радянська пропаганда: ключів національної незалежності. Як я вже писав раніше: звеличання росіян і їх могутності стирає всі наслідки інших національних пропаганд, бо російська пропаганда незаслужено і невотрібно займає стільки ж часу, скільки всі інші разом. А попередити російський імперіалізм, змінивши російський імперіалізм, — такої штуки ще ніхто не доказав!

Лішається ще одне, чим Голос Америки може бути корисним усім народам, яких дупити російський чобіт: інформувати їх, яка є лінія російської поведінки, що Росія буде робити далі, і які способи є для того, щоб уберетись і протистояти злочинству.

Джерелом для цього є досвід народів, яких Росія раптом підкорилася — які вже пережили цю школу большевицької політики і знають, яким способом можна це лихо обійти.

Таких передач ГА могло б бути дві: російська і українська. Але досвід російського народу не може допомогти ні Чехословаччині, ні Угорщині, ні Польщі, — просто тому, що досвід російського народу від комуністичної диктатури є досвід пануючого народу.

Це значить, що досвідом російського народу може користуватись тільки той, хто мріє би, вигнавши Москву, самому запанувати над народами Східної Європи. Свого часу, прийшовши на Україну, Гітлер саме й використав усе устрій і апарат, який там залишився від російської окупації, забуваючи, що підчас

війни завжди можна дістати зброю, а поки українці мають зброю, окупант не може бути спокійним.

Але Заучені Держави Америки не мають наміру опанувати країни Східної Європи. Тому вони спокійно, не порушуючи своїх дипломатичних відносин з Радянською Москвою, можуть подавати через авдіції Голосу Америки для народів східної Європи факти, які вивисляють б цим народам тактику Москви і те, чого можна сподіватись в майбутньому. Коли російська тактика не може подати таких фактів, то українська є власне, поруч з грузинською, єдиним джерелом вивчення тактики російського комунізму до повнозрілих народів.

Люди що сидять в чеському, болгарському, польському, угорському і інших відділах ГА для східної Європи, повинні зайняти вивченням історії радянської України за останні тридцять років. Це дасть їм можливість проналізувати тактику російського імперіалізму, який, будучи наскрізь бюрократичним і насильським догматичним, не має сил і можливості змінитися у відношенні до новозавойованих країн. А головне — як сказав амбасадор Сміт — загарибництво росіян лишилось таким самим, тільки слуги його стали менш підкупними. Отже комуністичний російський імперіалізм не може стрибнути вище своєї власної історії. Тому методи його будуть в Чехословаччині такі самі, як були на Україні. Різниця тільки в тому, що українці вже раніше знали росіян і приготувалися до певного відпору, а чехи, мріючи про прихід „старшого брата“ опинилися в положенні агітки, яке з радянським механізмом боротьби назустріч воює. Тому вивчення історії радянської України за останні тридцять років і використання фактів цієї історії, як попередження і перестороги народам східної Європи на майбутнє, є єдиною користю, яку Голос Америки може принести цим народам.

В іншому випадку, роля пропагандистів цих народів, що сидять в ГА, дуже мізерна: підтримувати віру про краще життя, розповідати про краще життя в Америці, нагадувати про краще життя, яке було недавно, а нічого не сказати про те страхіття, яке чекатиме ці народи, це значить бути нечесним з самим собою і з своїм народом. Нема потреби залякувати ці народи, вони вже й так залякані. Але коли люди можуть бодай приблизно у-

ясувати, що чекає їх, вони зорієнтуються, що мають робити.

Судовий процес.

Аж наступив і довго очікуваний день судового розправу! Засідання суду відбувається при закритих дверях. Є тільки судді, прокуратор, оборонець і один свідок, присутність котрого для мене абсолютно несподівана і незрозуміла.

Акт оскарження є цілком змінений і не подібний до того, який мені давали читати у єзичниці. Пункт обвинувачення, що виник в 3. і був безпосередньою причиною мого арешту, пропущений цілком, а на його місце висунуто три нові:

1. Участь і керівництво в організації „Українська Автокефальна Православна Церква“.

2. Агітація проти „великого братнього російського народу“.

3. Приязнь з „ворогами народу“ в особі Володимира Затонського.

(Дальше буде).

Ольга Мак.

Авторські права застережені!

„ЄЖОВЩИНА“

(Уривок з автобіографічних матеріалів).

„Хлопці“, — каже, — „мені життя нема! Дайте шнурок — повішусь!“

— Хочеш шнурок? Дамо! Сорочок не пожаліємо для такої okazji!

Порвали сорочки, скрутили шнурок: „Вішайся!“

А він в плач: „Не хочу“, — каже, — „боюся!“

— Е, годуйте! Тепер без викуті! Що ж ми сорочки подармо пошукаємо?!

Вночі взяли гада, заткнули морду і до гратів! Та сторожа почула і відбрала! — з жалем зітхав оповідчик.

— Нічого, — потішає інший. — Не вдалося нам, то вдасться іншим, але жити він, собака, не буде!

Той самий селянин, котрий ще перед кількома днями охо-

доджував радість наївного учителя і котрий опинився на цей раз зі мною, зітхнув і сказав:

— Ех, люди, люди! Звіри з вас поробилися! Ні, не звіри, а чортівські виродки!

— Що? Як? — поспиналося на нього з усіх боків. — Тобі шкода його?!

— Його шкода, але вас, дурків, найбільше! „Пацюка“ вже не треба бити, бо його доля сама побилася. А от ви! Що з вас буде? Викликає з вашої душі звіря лютого, отруту страшну, і вони будуть роздирати і жести ваше нутро до самої смерті! Як же вас тепер на волю випустять, коли ви поробились ще страшніші всіх „Пацюків“ і „Вовей“?!

Раніше люди хоч Бога бояли-

себе своїм оборонцем, найнятим моєю мамою.

— Як, — спитав я, — уже є оборонці?!

— Так, — відповів той, — уже є знову суди і оборонці, і ваша справа буде розглянена на виїзній сесії обласного суду.

Спочатку я втішався і почав докладно розповідати адвокату історію свого безпідставного арешту, мордування стоянням і безсонницею, але раптом зупинився, бо помітив, що він налякано зиркає в сторону присутнього енкаведиста і нервово крутить в пальцях свої окуляри.

Гм! — використав він мою зупинку. — Це... це ви розкажете на суді. А я хотів би знати, які ви маєте тепер погляди на вашу колишню діяльність в організації Української Автокефальної Православної Церкви?

— Як „погляди“? — зли-

скада суду з обласного міста, який у обласних записках записав на місце злочину для переконання розправ.

Виходячи, чув, як енкаведист говорив до адвоката: — Бачите, як тепер ця вся

скада суду з обласного міста, який у обласних записках записав на місце злочину для переконання розправ.

Ярослав Надок.

Післяконвенційні міркування

3)

На межі віча.

Віршину родю в нарадах й ухвалях конвенції грало число й учасників. Рівно чотири з половиною сотень делегатів і головних урядовців Союзу працювали залягали велику сальо нарад виробовж довгих шістьох днів. Для них, здавалося, не існувало ні весняне сонце, ні рухливий чепурний центр кліматичного величчя, ні дікаве, як верди, внутрішнє життя великого готелю.

Близько півтисячі учасників нарад — велике число. Воно надавало конвенції ознак достовірності, монументальності. Воно мало ще й інші прикмети. Це чимало раз у чотири роки зв'язує зі собою безпосередньо союзний провід й його низи, воно дозволяє їм особисто зустрітися, познайомитися, обмінятися думками й в довірю й. Приязні об'єднання ще дужче. Делегати з далеких південних і західних стейтів знаходять у конвенції чи не єдину змогу зв'язатися безпосередньо з центральними органами, де стільки членів, де таке живе й багате союзове життя.

Але побач, цих корисних прикмет, це велике число конвенційних делегатів скриває в собі чимало небезпек. Воно кладає непереможне тавро на цілу конвенцію, яка проходить під знаком саме цього великого числа. Головна його небезпека в тому, що діючи в силу окремих законів мислення й дії маси (про що так переконливо писав відомий Ле Бон), воно постійно держить конвенцію, ці до суті ділові загальні збори УНСоюзу, на грані — віча. Ця небезпека перемінює ділові збори на індуальне віче, потім на індуальну існування маси конвенції. Та й не лише потенційно. Бували моменти, коли конвенція такі перемінювалася на таку вічу й тільки енергій проноду й остаточній зрілості учасників конвенції можна завдячувати, що ці моменти були тільки — моменти.

Можна думати, що це явище й ця небезпека не була й не є чужою діячам Союзу, відповідальним за його безперервний розвиток. Говорить про те внесення статутної комісії, сперт на велику кількість передконвенційних проєктів відділів УНСоюзу, щоб ітидат зменшити число конвенційних делегатів. Але загальне не усвідомив собі як слід поваги цієї проблеми як конвенція тільки незначно зменшила це число. При постійній ролі Союзу росте й число делегатів й тому треба сподіватися, що мимо цієї зміни, чергова конвенція збереже ще більше делегатів, як згорючана. Треба вірити, що все ж таки загаль Союзного членства усвідомить собі вагу цієї справи й вже на черговій конвенції переведе основну зміну конвенційного з а с тупицтва.

Тоді зможе й вирішити характер конвенції, вибіраючи між діловими зборами й імпульсивним вічем.

Нічим іншим, як вічевою психологією можна пояснити целогічність учасників конвенції, коли вони не рішилися по-визно обмежити число делегатів а водночас не підвищили додатку на конвенційний фонд. Союзний загаль мусіти-ме скоріше чи пізніше вибрати одну з двох можливостей: збільшити долати на конвенційний фонд, або зменшити число делегатів. Чим скоріше це зробить, тим краще для нього й Союзу.

Механізм демократії.

Бували трудні моменти на конвенційній саці. Делегати вирішували делікатні проблеми. Голоси промовців підносилися, крипшали, загаль непокоїся, вмішувався глухий шумом, гаряча й так температура саці розжарювалася ще більше. Я ділюся з моїми сумнівами, що нагостали в цій нервовій настрій саці: навіщо підносити такі проблеми на цій великій зборі, де грають пристрасті, де не завжди холодний розум бере верх над гарячим запалом? А коли вже так, чому провід конвенції й ті, що ставлять ці дразливі питання на порядок дня, не підготували загаль, не покерували дискусією, ще заки вона розпалася до білого? На мої неспокійні запити я здогадувався неодмінно, спокійну відповідь: так краще. Всі пристрасті й всі сумніви делегатів мусять вийти на верх, щоб майбутній провід Союзу а у анав чим живе й чого собі бажає Союзний загаль. Це ж головна вартість конвенції, це ж і є головний механізм демократії. А за вислід не біється, здоровий інстинкт нашої народу переможе укінці — успокуював мене д-р Мишуґа. І на диво точно справдилися ці успокуючі слова. Пристрасті успокуювалися й не рідко ті, що їх буйні коні вічевої атмосфери й окриленої реторикі заносили під мхари, під кінець самі такі ставали найбільш речеві й доцільні висесня. У вічевою хаосі діє, на щастя, здоровий громадський інстинкт, діє механізм позитивної, не фальшованої демократії. Як довго він живий, нічого боятися за долю нашого американського громадянства, за долю нашого УНСоюзу.

А все ж забагато промов!

За цілий славне час конвенції вражала диспропорція між кількістю конкретних висесень і кількістю та довжиною делегатських промов. Із цими промовами, як із піддержуванням висесень, — делегати бажали бути активними. Вони не винні, винен загаль, який згодом вимагає звіту від делегата: скільки разів і як довго він говорив на конвенції. Висока пора змінити цей відділовий патріотизм. Гордість відділів не в тому, чи їх делегати забирали голос, але в тому, чи загаль делегатів виник корисні рішення для добра Союзу й народу. Пів тисячі делегатів не може взяти слова на конвенції навіть по одному разові, хіба, що конвенція мала б трітати місяць. А в звітах делегатів куди цінніше передати настрій конвенції, хід її нарад та вислід, як підкреслювати власну активність то-

го ни, іншого делегата. Зрозуміння для цих завваг величчя піднесе повагу чергових конвенцій, скоротить їх трівок та допоможе до більшій діловості нарад і вирішень.

Провід конвенції може також допомогти в цій аміні, обмежуючи (за згодою конвенції) час промов делегатів та в пору замикаючи листу промовців.

Більше уваги до конкретних висесень ніж до їх узагальнень, які повторювали інколи пару десятками осіб з звичайно переповіданнями іншими словами тих самих думок.

Віче, тобто збори великого числа осіб, є звичайно мало працездатне. Навіть інших причин велике число є завжди вероюгом конвенції. Це було помітне й на кліматичній конвенції. Не вважаючи ні на незаперечений патріотизм делегатів, ні на їх внутрішню зорганізованість, наради продовжувалися у безкінечне, навіть у зриві маловажних справ. Це було помітне зорема при виборах, як до конвенційних комісій, так і до загального уряду Союзу. Щоб вибрати кілька членів двох-трьох комісій конвенція трібувала майже цілого дня, дорогоцінного дня чотирьох з половиною соток осіб, не згадуючи про те, що кошти одного дня конвенції коштували грубо понад 10,000 доларів. Не менше часу аняли вибори до головного уряду. Воно й не могло бути інакше. При тім величезним числі прийнятих, ще й до того людей з таких далеких країв. Воно й не буде інакше на майбутнє, хіба що видатно зменшиться число делегатів, або — зміняться виборчу систему.

Наскільки легше проходили б вибори, якщо б перенесли їх не на поодинокі особи, але на збірні листи кандидатів на всі уряди. Листу встановлювала б окрема виборча комісія, в яку входили б делегати, скажім, десяти стейтів, а яких УНСоюз найбільше поширений. Ця листа мала б найбільшу повагу, й хоч поодинокі делегати могли б ставити власні листи, вона мала б найбільш вигляд здобути більшість голосів. Ця виборча система не тільки усправляла б вибори, але й допомогла б до того, що б їх вислід не був випадковий. А це є річно незвичайно делікатною й важливою зорема тепер, коли Союз постійно росте й коли в його нутрі позначаються певні групи членства.

Що справа виборів на конвенції не є поставлена задовільно, з цим, сподіюся, погодяться всі учасники минулої конвенції. Як розв'язати цю проблему — на це може бути багато думок і проєктів. Я вказав на один шлях, що веде до поправи незадовільного стану. Навпевно будуть вказані й інші, можливо й кращі. До чергової конвенції час далекий. Було б шкода, щоб його віддані УНСоюзіві члени не використали для обдумання й підготовки потрібних змін.

(Дальше буде).

Дві соціалістичні конференції в Копенгагені

30 - 31 травня в Копенгагені відбулася Конференція Соціалістичної Унії Центральної й Східної Європи. До Соціалістичної Унії Центральної й Східної Європи належать партії таких країн: Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Угорщина, Україна, Чехословаччина, Югославія.

На цій Конференції були обговорені зокрема справи народів, поневолежних комуністичною Москвою. Також справа світового миру була за Конференції передискутована, і дано огляд діяльності соціалістичних партій, приналежних до Унії.

В справі миру Конференція Унії ствердила, що за теперішніх обставин, коли Москва має в своїх руках поневолені народи з 100 мільйонів мешканців, нормалізація відносин в Європі неможлива. Ця ситуація загрожувє світовому миру. Тому Росія мусить залишити країни Східної Європи, зліквідувати створені нею підстави уряди, щоб зник терор і щоб відновилися демократичні свободи. За цих обставин вільні вибори, проведені під контролем демократичних країн, можуть відновити свободу на сході Європи і забезпечити світовий мир.

Члени Соціалістичної Унії Центральної й Східної Європи по закінченні своєї Конференції взяли участь у Конференції Соціалістичного Інтернаціоналу, який об'єднав партії народів, вільних від більшовицького панування (КОМІСКО). 2. червня конференція КОМІСКО ухвалила таку резолюцію, внесеною Соціалістичною Унією Центральної та Східної Європи:

„Визнання або замаскована советська окупация центральных і східних європейських країн створила там ситуацію постійного напруження і творить загрозу для країн, положених далі на Захід. Організація Об'єднаної Європи і мирна стабілізація внутрішніх відносин є неможливою за теперішньої ситуації.

Тільки відтягнення советсь-

ких армій і поліційної сили, розв'язання насильницького апарату комуністичних лялькових режимів і відновлення основних людських і політичних прав можуть створити необхідні умовини для вільних виборів і так установити демократичні інституції, основані на згоді дотичних народів, які можуть репрезентувати ті народи.

Цим способом можуть бути створені умови для тривалого миру в Європі і цілому світі.

Українська Соціалістична Партія, як член Соціалістичної Унії Центральної й Східної Європи брала участь у конференції в Копенгагені. Делегатами від УСРП були визначені проф. Панас Феденко (не міг прибути через паспортні труднощі) і др. Омелян Волинець із Лондону.

Від Української Соціалістичної Партії був поданий до обох конференцій меморандум про ситуацію в Україні і членам конференції була роздана декларація УСРП. В цій декларації сказано між іншим, що включення України „в Європейську Спільку вільних народів є необхідне для організації єдності й миру в Європі. Український народ не визнає над собою окупації комуністичної тираниї і він досі бореться за свободу, демократію і мир.

„У цей час советська Росія є найбільшою імперіалістичною агресивною державою. В східній Європі советська Росія захопила багато країн. Вона насильством знищила їх права на свободу і незалежність. Загроза московського імперіалізму може бути знищена тільки через відновлення права на свободу і незалежне існування народів, що позбавлені цього московською тираниєю.

„Демократичний порядок може розвинути в східній Європі тільки за умов повної соціальної та економічної свободи робітників і селян, тому що вони тільки є основою на якій можна збудувати повну і вільну демократію на Сході Європи“.

Досвід української боротьби

(Доповнення зі стор. 2-го).

завити собі, що їх чекає, то вже більше можуть протистояти небезпеці.

Прикладів можна навести багато: на Україні російський комуністичний імперіалізм почав з того, що знесилив і понизив видатні особи в українській компартії. Після цього він взявся за видатних громадських діячів. Далі на чергу прийшли науковці, письменники і мистці.

Або другий приклад: колективізація. Народам східної Європи треба розповісти про голод на Україні і на конечну потребу тікати до індустриальних міст, як єдину можливість врятуватися.

Або показати на українських прикладах, що знання й катяття нічого проти російської безсердечності не значать, — і що не можна вірити чи покладається на жадні обіцянки секретної поліції. — бо вони одноково постріляють, і тих, хто признався, і тих, хто не підписав зізнання. Але коли розстріляють без прилюдного суду, то бодай для родини ще є змога урятуватися.

Таких повчальних прикладів із історії української невилниної боротьби проти російського імперіалізму можна навести багато, але вся біда в тому, що Україна змарнувала свою кров, бо не тільки її ніхто не поміг, а навіть її досвід не може допомогти іншим у такій самій лютий боротьбі.

Добрим пропагандистом, добрим борцем правдою може бути той, хто потрудився пізнати цю правду, вивчити її, засвоїти її.

Для всіх борців проти російського імперіалізму нема іншого джерела для вивчення тактики нападу росіян і тактики боротьби проти них — як тільки досвід української боротьби.

Голос Америки не може безкінця жити тільки тим, щоб підтримувати прагнення кращого і незадоволення теперішнім. Це все народи східної Європи мають і без нього. Як тільки росіяни через місцевих комуністів збільшать тегор за слухання ГА, люди не будуть ризикувати життям, щоб тільки слухати невіразні розмови про свободу. Ім треба реальних порад і висвітлення картин, а це, повторюю, — може дати тільки досвід і знання практики російського комуністичного імперіалізму на Україні.

О. Лесюченко,
Ляндсгут, Німеччина.

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА ОПОВІДАнь
в кольоровій оцілці
Сторін 100. Ціна 35 п.
Замовляти слати до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

9. червня 1910 р.

ПРОБА ЗАЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛОНИ В ВИРДЖІНІ.

Від якогось часу ведеться на сторінках "Свободи" дискусія над заляженням української колонії в Портаві, у стейті Вірджінія. Цю відповідь о. Полятишина на листом о. Ардана про колонію в Портаві, містить довгий допис у цій справі о. д-р Кароль Ермі. Він хвалить еспло, каже, що це виймово добрий ґрунт і згадує, що еп. С. С. Ортінський закупив там фарму. Після того о. Ермі згадує про добрий доїзд до Портаві навіть водою з Балтимор, а крім того пише про корисні умовини, які дає власник для нових покупців.

16. червня 1910 р.

ДІВНЕ ЗАМІНАННЯ В ЦЕРКОВНИХ СПРАВАХ.

Дня 30. травня відбулося торжественне посвячення новообудованої церкви в Оліфанті, коло Скрентоню, якого довершив еп. С. С. Ортінський при співучасті кільканих гр. катол. і чотирьох лат. священників у приваності некроглядних мас українського народу. Трапила-ся однаке подія, яка вказує на якусь проти-демонстрацію. „Покровитель російсько-православної місії“, старий о. Т. Обувиневич на епілку з своїми товаришами уплинував на той день посвячення церкви в Тейлор, недалеко на північ від Скрентоню, отже недалеко Оліфанті. Посвячення довершив лат. єпископ І. Гобані зі Скрентоню, якого запросив о. Обувиневич на це торжество. „Тепер нам стає ясне, де кузня, в якій кується боротьба проти нашого Владики“ — пише автор статті з підписом „Греко-Католик“.

КАСОВИЙ ЗВІТ У.Н.СОЮЗУ ЗА КВІТЕНЬ 1910 Р.

У звіті вказано, що прихід за квітень-виносив \$11,769.22, з переносів вносилася готівка \$70,429.97, з відсотків пришло \$296.64; разом усього \$82,595.83. Розхід виносив \$9,402.29. Готівка з кінцем квітня 1910 р. \$73,193.44.

НОВИ ВІДДАЛИ У.Н.СОЮЗУ В МІСЯЦЮ ТРАВНІ 1910 Р.

За звітом гол. рек. секретаря Т. Лавовського приєтунили в місяці травні 1910 р., такі нові віддали до У.Н.Союзу: ч. 40, Бр. св. Володимир в Едвардсвил, Па.; ч. 112, Сестрицтво Непор. Зачаття в Кліаленд О.; ч. 172, Бр. св. Йована Хрестителя в Фредерікстон, Па.; ч. 206, Тов. Запорожська Сім. у Бунамаг, Р. Аї.; ч. 210, Українське Товариство „Згода“ у Вестчестер, Н. Я.; ч. 216, Тов. „Поміч в Учній“ в Нью Йорку, Н. Я.; ч. 218, „Сокил, під покровом св. Михайла“ в Йонгтаві, О.; ч. 278, Бр. св. Василія Вел. у Вилкебері, Па.

ИДЕМО ВСІ

В СУБОТУ, 17. ЧЕРВНЯ 1950 Р.

ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ

Т-во „СВОБОДА“, ВІДІЛ 194 УНСОЮЗУ

в салі ч. 12 St. Marks Place (8 вул.) близько 3-ї Ave., N.Y.C.
Красна музика Студії В. ГІРЯКА
Добрий і смачний буфет в заряді Вп. Пань.

Початок о год. 8. вечором. — Вступ тільки 75 ц.
Білисти до набуття при касі в день забави, для тих, що ще не зафарли. — Пресимо всіх українців Великого Нью Йорку і околиць.

ПОШИРЮМО ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ

Найкращим засобом поширювання цієї правди є добрі книжки, написані знавцями, людьми науки, знаменитими письменниками чи журналістами. Про такі книжки, написані англійською мовою, подбав Український Народний Союз. Вони повинні знайтись у кожній нашій хаті, бо вони є для наших тут рождених дітей. Вони повинні дістатись до американських бібліотек, до рук визначних американських діячів.

- 1) A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press \$5.00
- 2) THE STORY OF THE UKRAINE, by Clarence A. Manning, published by the Philosophical Library, New York \$3.75
- 3) THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION, by William Henry Chamberlin, published by the Macmillan Company, New York \$1.75
- 4) BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press 2.50
- 5) UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning \$1.50
- 6) TARAS SHEVCHENKO, POET OF UKRAINE, by Clarence A. Manning 2.50
- 7) IVAN FRANKO, by Clarence A. Manning \$4.50

Замовте собі негайно всі ці книжки разом або поодинокі, а замовлення враз з належністю шліть на таку адресу:

СВОБОДА

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ВІНОЧОГО ОБЕДНАННЯ

АМЕРИКИ

—: відбудеться —

ДЕНЬ ЖІНКИ

в неділю, дня 25-го червня (Sun. June 25) 1950 р.

В OLD EVERGREEN LODGE, SPRINGFIELD, N. J.

Велика і різноманітна програма. — Виступи Молоді, Пласту і СУМА. — Виставка Українського Мистецтва.

НОЧАТОК 10. ГОД. ГАНД.

ВСТУП 75 центів.

ВВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД.

Отже всі на Фестин — дощ чи погода — сая містять 800 людей.

